

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Quartum

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput XXV. Idem. (a) Episcopo Brixisiensi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74533](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74533)

matrimonium contractum, vel recens post unum furere cœperit, matrimonio non illigetur; si vero post celebratas nuptias furor sine evenerit, post quinquennium dissolvi posse. Hoc tamen à Catholico Principe magis politico quàm piùm Imperatorem deceret, sancitum fuit.

7.
De eodem
casu atten-
so jure ca-
nonico.

Jure verò canonico attento matrimonium celebratum licet, etiam furore superveniente, perseverat, cap. hi qui 35. cap. neque 32. quest. 7. Arniseus de jure connub. cap. 6. sect. 9. matrimonium enim ritè contractum, ex supervenienti causa vitieri non oportet, maximè si liberi sint jam suscepti, l. lege 44. §. si postea, l. si qua, ff. de ritu nupt. l. si libertam 28. §. finali, Cod. de nuptis. Nec novum est, ut quæ utiliter statuta sunt, durent, licet casus ille advenerit, à quo incipere non poterat, l. in ambiguis 85. §. 1. de reg. jur. l. is qui, ff. de testamentis, cap. factum, de reg. jur. lib. 6. sicut & jure civili furor, in quem testator incidit post testamentum jam factum, illud non infirmat, §. præterea, Inst. quibus non est permissum; quod procedit in omnibus contractibus, actibusve humanis, qui semel perficiuntur, l. pater 8. ff. de his qui sui sui, l. qui furere 20. ff. de statu hominum, l. furor 8. ff. de sponsi. l. 7. de peculio, leg. 12. §. si impubes, vers. furiosus, de inst. action. hi enim non ideo valere desinunt, quia contrahens furere cœpit, quia licet furor ad omnia inutilem eum, quem corripit, reddat, l. is, cui 6. ff. de verb. obligat. leg. Marcellus 25. ff. de fidejuss. leg. furiosus 40. ff. de reg. jur. §. furiosus, Inst. de inutil. stipul. tamen perfectus ante furorem contractus, postea, licet ingruente furore, non irritatur, d. §. præterea: unde sic mallem accipere Gajum in l. si à reo 70. §. si à furioso, ff. de fidejuss. licet non negem ibi furiosum rectè obligatum intelligi posse eum, qui cum curatoris autoritate obligatur, ut in l. consilio 7. §. ultimo, l. ab agnato 12. & toto serè titulo de curat. fur. d. l. Marcellus 25.

8.
Exponitur
l. si quis
servum
47. ff. de
acquir.
heredit.

Sed ecce obstat Africani responsum in l. si quis servum 47. ff. de acquir. heredit. ubi dominus servum suum hæredem institutum adire hæreditatem jussit, qui priùs quàm servus hæreditatem adierit, furiosus factus sit; quo casu Africanus, seu mavis, ejus Magister Julianus negavit servum rectè aditutum; & addit hanc rationem: Quoniam non nisi voluntate domini adiri hæreditas potest, furiosis autem nulla est voluntas. Hactenus Africanus. En ubi mandatum, quod consensu solo perficitur, l. 1. ff. mandati, servo injunctum fuit perfectè, utpote à domino tunc sanæ mentis, sanique judicii: at hoc mandatum infringitur accedente postea furore:

ergo furor superveniens rescindit acta præterita. Quæ difficultas non antea cessabit quàm naturam mandatorum probè calleamus. Mandatum contractus est, qui consensu perficitur, d. l. 1. sed non qui statim emittitur. Exemplo me expediam. Emi à te centum nummis fundum purè: illico emptio perfecta evasit; nam emptio, & venditio contrahitur simul atque de pretio convenerit, princ. Inst. de empt. & vendit. Adeò ut ad contractus perfectionem pretii pacti solutio non desideretur, leg. empti 9. C. eodem titul. l. necessario 8. ff. de peric. & comm. quia consensu perficitur, princ. Inst. de oblig. qua ex cons. qui consensus statim ac adhibetur, operatur effectum, quia ea mens contrahentium est, ut confestim res sit empta; consensus verò, qui ad mandatum datur, non est hujus generis, nam quamdiu res integra est, consensus perfectè interpositus non est, quia adhuc contrahentes sunt in consentiendo. Unde mandans, postquam mandatum dedit, revocare illud poterit, l. si vero 12. §. penult. l. si quis abiciat 27. §. 1. ff. mandati; quod idem est in jussu, l. 1. §. si ego, ff. quod jussu; & in jussu de adeunda hæreditate, l. si quis mihi bona 25. §. penult. ff. de acquir. heredit. Nec aliud juris est in mandatario, qui illud suscepit; potest enim deserere susceptum mandatum, si res integra mandatoris sit, l. si mandavero 22. §. sicut, ff. mandati, §. sicut, Inst. eodem. Inde colligitur, quare procurator revocari possit ante litis contestationem, l. ante litem 16. ff. de procurat. Nec aliud procedit in societate, qui contractus licet consensu perficiatur, l. societatem 4. ff. pro socio, adeò tamen perseverationem consensu desiderat, ut finiatur, nisi in eodem consensu perseveraverint contrahentes, §. manet, Inst. de societate; atque ideò morte, publicatione, renunciationeque societas solvitur, l. 4. §. 1. l. verum 63. l. actione 65. ff. pro socio. His ergo sic notatis, jam patet ratio Africani supra appositæ; ibi enim mandatum fuit servo, ut adiret hæreditatem; quod mandatum non ante irrevocabile est, quam adimpleatur, l. penult. §. 1. ff. rem raram haberi; quia si dominus in eadem voluntate non perseveraverit, revocatur. At qui furiosus sit, in eadem voluntate perseverare non potest, cum nullam habeat voluntatem, l. 2. §. 1. ff. de procurat. l. ultim. ff. de bonor. possess. fur. ergo nihil mirum, si re integra mandatum finiatur superveniente furore: quod & in societate dicerem, ut non minus furore, quam morte finiatur, ex his quæ supra notavi, licet nullum me vidisse de hoc consulti responsum, vel Imperatoris decretum meminerim.

CAPUT XXV.

Idem. (a) Episcopo Brixienfi.

TUæ fraternitatis. Et infra: Postulasti insuper edoceri, utrum ex solis verbis, & Textibus matrimonium contrahatur; cum ab aliquibus dubitetur spirituale contrahi solis verbis. Nos igitur inquisitioni tuæ respondemus, quod matrimonium in veritate contrahitur per legitimum viri & mulieris consensum, sed quantum ad Ecclesiam, per verba consensum exprimentia de præsentì. Nam & multi possunt contrahere matrimonium per consensum mutuum sine verbis, & pueri & ante annos legitimos per verba sola contrahunt, cum intelligantur minimè consistere.

NOTÆ.

NOTÆ.

(a) *Brixienſi.*] Ita etiam legitur in tertia col-
le&ione, *ſub hoc titulo, capite final.* Et jam

inſcriptionem hanc expoſui *in capite tua, de
procurat.* ubi extat alia pars hujus textus; &
præſens fragmentum expoſui ſuprà *in cap. cum
apud Sedem.*

CAPUT XXVI.

Innocentius III. (a) *Gebonenſi Epifcopo.*

Tua (b) nos duxit fraternitas conſulendos, utrum illorum ſufficiat teſtimonium ad matrimonium dirimendum, qui conſanguinitatis gradus ab avunculo, & nepote, videlicet fratris filio, vel ſororis, cum de fratribus, vel ſuperioribus nihil noverint, vel audierint, inceperint computare. Nos igitur inſpectioni tuæ taliter reſpondemus, quod cum conjugium multum favoris obrineat, teſtes qui ad divortium celebrandum producti conſanguinitatis computant gradus, à ſtipite debent incipere; id eſt à parentibus, vel germanis, & ſic per ordinem diſtinguere gradus, nominibus propriis, vel æquipollentibus indiſignando perſonas. Præſertim cum ſæpius teſtimonium perhibeant de auditu; quod quia minus eſt validum, non eſt in articulo hujusmodi nimium laxandâ facultas: cum quâ ratione computationem inciperent à ſecundo, eadem ab ulterioribus poſſent gradibus inchoare. Conſequenter autem quæſiſti, ut cum quidam mulierem quandam aliter inducere nequiviſſet, ut ſibi commiſceretur carnaliter, niſi deſponſaret eandem, nulla ſolemnitate adhiberâ, vel alicujus præſentiâ, dixit illi: Te Joannes deſponſat, cum ipſe Joannes minimè vocaretur; ſed finxit ſe vocari Joannem, non credens eſſe conjugium, eo quod ipſe non vocaretur hoc nomine, nec haberet proſiſitum contrahendi, ſed copulam tantum extorquendi carnalem; utrum inter prædictos ſit matrimonium celebratum, cum mulier conſenſerit, & conſentiat in eundem; & ille diſſenſerit, & diſſentiat; nec aliud quicquam egerit, quàm quod ſuperius eſt expreſſum, niſi quod cognovit eandem. Super quo fraternitati tuæ taliter reſpondemus, quod cum præſatus vir dictam deſponſavit mulierem, in propria quidem perſona, etſi ſub nomine alieno, quo tamen vocari ſe finxit; & inter eos carnalis ſit copula ſubſequuta, videretur fortè pro conjugio præſumendum, niſi tu nobis expreſſè ſcripſiſſes, quod ille nec propoſuit, nec conſenſit illam ducere in uxorem: quod qualiter tibi conſiterit, non videmus. Nos tamen quid juris ſit reſcribentes, hoc dicimus, quod ſi res ita ſe habuerit, videlicet, quod ille nec propoſuit eam ducere in uxorem, nec unquam conſenſit, inter prædictas perſonas non deberet ex illo facto conjugium judicari: cum in eo nec ſubſtantia conjugalis contractus, nec etiam forma contrahendi conjugii valeat inveniri; quoniam ex altera parte dolus ſolummodò afficit, & deficit omnino conſenſus, ſine quo cætera nequeunt fœdus perficere conjugale. (c) Terriò quæſiviſti, per Sedem Apoſtolicam explicari, quid ſit de quodam Monacho ſentiendum, qui credens ſe poſſe mulierem quandam à gutturiſis tumore curare, ut chirurgicus, cum ferro tumorem illum aperuit. Et cum tumor aliquantulum reſediſſet, Monachus ipſe mulieri præcepit ne ſe vento exponeret ullo modo, ne fortè ventus gutturiſis apertionem ſubintrans, ſibi cauſam mortis inferret. Sed mulier ejus mandato contempto, dum meſſes colligeret, vento expoſuit ſe incautè, & ſic per apertionem gutturiſis ſanguis multus effluxit, & mulier diem finivit extremum: quæ tamen conſeſſa eſt, quod quia vento expoſuit ſemetipſam, ipſa ſibi dederat cauſam mortis; utrum videlicet, cum prædictus Monachus ſit ſacerdos, liceat ei ſacerdotale officium exercere. Nos ergo tibi taliter reſpondemus, quod licet Monachus ipſe deliquerit alienum officium uſurpando, quod ſibi minimè congruebat; ſi tamen cauſa pietatis, & non cupiditatis id egit, & peritus erat in exercitio chirurgiæ, omnemque ſtudit diligentiam, quam debuit, adhibere, non eſt ex eo, quod per culpam mulieris contra conſilium ejus accidit, adeò reprobandus, quin poſt ſatiſfactionem condignam, cum eo miſericorditer agi poſſit, ut divina valeat celebrare: alioquin interdicens eſt ei ſacerdotalis ordinis executio de rigore. Ad ultimum ex parte tua fuit proſiſitum coram nobis, quod quidam ſcholaris metuens, ne latrones in hoſpicio ſuo eſſent, parvo aſſumpto gladio, ut ignem quæreret, de ſtrato ſurrexit, & cum veniſſet ad oſtium, ignarus reperit ibi furem, qui cum ſcholari incipiens colluctari, non ſolum ipſum ſcholarem proſtravit ad terram, verum

etiam